

příčin podstatná a trvalá změna jejich hodnoty. Jelikož rekursní soud se svého právního stanoviska v tomto směru neučinil zjištění a nehleděl k dotyčným tvrzením stěžovatele, není Nejvyšší soud s to, by rozhodl ve věci samé.

Čís. 5400.

Pozemková reforma.

Čl. 250 mírové smlouvy Trianonské nemá na zřeteli zákonodárství mírové (na př. o pozemkové reformě).

Ve stížnosti proti přejímací ceně nelze uplatňovati námitky proti záboru.

Pokud lze si stěžovati proti přejímací ceně. Nelze zvláště čítati a ceniti stavební plochu.

Pokud nelze přiznati bonitní přírážku.

(Rozh. ze dne 27. října 1925, R II 323/25.)

Soud první stolice (zemský soud v Praze) vyhověl stížnosti majitele velkostatku do usnesení Státního pozemkového úřadu, jímž byla stanovena přejímací cena za zabraný majetek 625.602 Kč 20 h potud, že zvýšil přejímací cenu na 629.976 Kč 67 h. Rekursní soud k rekursu majitelů napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl jejich dovolacímu rekursu.

Důvody:

Co se týče čl. 250 mírové smlouvy Trianonské, jest otázka, stěžovateli na jeho podkladě rozvinutá, úplně bezpředmětná, jak níže ukázáno bude. Nejvyšší soud měl však již vícekrát příležitost i k této otázce stanovisko zaujmouti, což obzvláště podrobně učinil v rozhodnutí ze dne 28. dubna 1925, R I 354/25, sb. n. s. čís. 4977. Chtějí-li se tedy stěžovatelé o mínění Nejvyššího soudu k této otázce informovati, odkazují se na toto rozhodnutí, z něhož se přesvědčí o nesprávnosti svého stanoviska, třebaže tam šlo o smlouvu Versaillskou. Zde budiž jen stručně podotknuto, že i čl. 250 mír. sml. Trianonské týče se opatření válečných a tudíž majetku nepřátelského, jak dokazuje citovaný v něm čl. 232, že však nikterak nemá na zřeteli zákonodárství mírové, o jaké se tu jedná a jemuž podrobeni jsou nejen cizinci, lépe řečeno (bývalí) nepřátelé, nýbrž i vlastní občané státu, jak v řečeném rozhodnutí blíže rozvedeno, že však v tomto případě jde o použití norem zákonodárství mírového, dle nichž naloženo bylo i se stěžovateli zrovna tak, jako s každým domácím občanem, jehož majetek záboru podléhá. Než i kdyby právní stanovisko stěžovatelů bylo správné, nemají přece pravdu z formálních příčin a proto jest otázka materiální bezpředmětná. Dejme tomu, že stěžovatelé mocí čl. 250 cit. mír. sml. jsou skutečně vyjmuti ze zákonodárství záborového, pak ale promeškali pravý čas k uplatňování této výsady a přicházejí s námitkou touto pozdě, když ji činí teprve v stížnosti proti rozhodnutí o ceně přejímací. Uplatňovati námitku, že majetek nepodléhá záboru, slušelo buď: 1. proti výroku Státního po-

zemkového úřadu, že majetek patří za zabraný, výrok to, který se pravidelně tají v návrhu na poznámku záboru, který ale nepodléhá odporu v cestě soudní, nýbrž jen stížnosti k nejvyššímu správnímu soudu, nebo, nebylo-li takového výroku, tedy, 2. proti oznámení zamýšleného převzetí, jež rovněž jen v udané cestě napadati by bylo lze, anebo konečně 3. nejpozději v soudní stížnosti proti výpovědi, která se dle Šu 12 náhr. zákona připouští jen ohledně majetku zabraného, nikoli však teprve v stížnosti proti ceně přejímací, když již Státní pozemkový úřad majetek převzal a vlastníkem jeho se stal: tu možno již jen stěžovati si právě co do ceny přejímací, jak to § 46 náhr. zák. výslovně praví. Ale ovšem stěžovatelé i do té si z důvodu čl. 250 stěžují, než rovněž neprávem. Neboť dle výslovného předpisu Šu 46 náhr. zákona může se stížnost ta opíratí jedině o to, že porušeny byly zvláštní předpisy vydané vládou na základě Šu 41 (2) téhož zákona pro určování a vypočítávání přejímací ceny, nebo předpisy Šu 42 až 45 cit. zák., nikoli tedy o to, že porušen byl čl. 250 mírové smlouvy Trianonské. Druhým bodem stížnosti jest, že nebyla zvláště čítána a oceněna plocha stavební. Přes to, že pro ni nebyly vydány žádné tabulky, nelze prý ji převzít bez náhrady, zrovna tak jako ne půdy viniční, lesní a neplodné, pro něž prý rovněž není zvláštních tabulek, nýbrž prý musí býti oceněny znalci dle Šu 41 (3) náhr. zák. Ale i to je důvod mylný, jak vysvitne ze soustavného seřazení předpisu sem spadajících. Dle Šu 2 nařízení ze dne 21. ledna 1921, čís. 53 sb. z. a n. platí: 1. tabulky I. pro půdu bez budov, 2. tabulky II. pro půdu s budovami, 4. tabulka IV. pro vinice na Slovensku a Podkarpatské Rusi, 5. tabulka V. pro lesní majetek. V Šu 8 čís. 5 pak se praví, že v tabulkách I. a II. zahrnuta jest všechna půda vyjma viničnou, lesní, neplodnou a stavební. Pod čís. 4 téhož Šu pak stanoví se pojem neplodné půdy a kdy se zvláště cení a kdy ne, a jak se cení, pod čís. 5 téhož Šu udává se, co se má považovati za plochu stavební. V Šu 10 (2) pak stanoveno, že vinice v historických zemích oceňují se dle Šu 41 (3) náhr. zák., t. j. znalci. K ocenění každé půdy, ať viniční, neb lesní neb neplodné jsou tedy dány předpisy, jen o ocenění stavební plochy ne: o té se pouze a prostě praví, že není zahrnuta v tabulce II. Ježto však předpis Šu 2 čís. 2 a sama tabulka II. praví, že cena zde udaná platí pro půdu s budovami, plyne z toho obého dohromady, že nařízení plochu stavební zvláště čítati a ceniti nechtělo a jedině z toho důvodu předpisy o tom nedalo. Naprosto nelze mysliti, že by na to bylo pouze zapomeno, když o ploše stavební zrovna tak často mluví, jako o ostatních druzích půdy, pro něž předpisy o ocenění má. To také odpovídá stavu věci, neboť nařízení má za to, že když pojata v ocenění hodnota budov, nelze čítati ještě zvláště plochu stavební, neboť budovy bez stavební plochy existovati nemohou a cena její je tedy zahrnuta již v ceně budov. Třetím bodem stížnosti jest bonitní přírážka dle Šu 3 (2) a Šu 4 téhož vlád. nař. ve znění vládního nařízení ze dne 21. září 1922, čís. 296 sb. z. a n. Dle Šu 4 má se bonitní přírážka přiznati zejména, je-li převzatý majetek v nadprůměrném, vzorném stavu hospodářském s výstavními budovami dobře zachovalými, nebo s plodností půdy mimořádně zvýšenou vydatným hnojením. Z těchto důvodů bonitní přírážky není, vyjma co se týče budov u dvora K., kde proto přiznána 4% přírážka, jež je přiměřená, prokázán nikde

žádný, i odkazuje se na podrobný nález znalce, z něhož nedostatek řečených podmínek vysvítá sám sebou, takže dobré zdání znalcem k tomu v tom smyslu přičiněné, jest jen nezbytným logickým důsledkem nálezu.

Čís. 5401.

Pro vymáhání nároku cukrovarů proti Československé melasové komisi (v likvidaci) o nedoplatek kupní ceny za melasu, již od nich komise koupila za účelem dalšího prodeje, jest pořad práva přípustným.

(Rozh. ze dne 29. října 1925, R I 882/25.)

Proti žalobě slovenských cukrovarů na Československou melasovou komisi v likvidaci v Praze o 259.474 Kč namítla žalovaná komise nepřípustnost pořadu práva. S o u d p r v é s t o l i c e (zemský soud v Praze) námitce vyhověl a žalobu odmítl. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Prvý soud odmítl žalobu pro nepřípustnost pořadu práva z toho důvodu, že prý se žalující strana soukromoprávního důvodu na vydání zažalovaných 259.474 Kč vůbec nedovolává a že rozhodování o jejím nároku spadá do oboru pravomoci úřadů správních. Z důvodu prvního soudu je zřejmo, že první soud považuje žalobní nárok za nárok veřejnoprávní. S názory těmito nelze souhlasiti. Jest ovšem pravda, že Čsl. komise melasová byla jakožto státní orgán pověřena dohledem nad výrobou a spotřebou melasy, jakož i úpravou obchodu melasou a že jí tudíž byly přikázány funkce v oboru veřejnoprávním, avšak nebudiž přehlíženo, že komise byla ustavena jako osoba právnická, jako samostatný právní podmět v oboru soukromoprávním, a že byla v tomto oboru činná, pokud provozovala činnost obchodní. Tuto obchodní činnost vyvíjela jmenovitě, pokud nakupovala melasu pod závěru danou, a s ní podle příslušných nařízení nakládala (čl. 8 nař. čís. 619/20). Že tato obchodní činnost melasové komise spadala do oboru soukromoprávního, o tom nezůstávají příslušná nařízení žádných pochybností a stačí v této příčině poukázati na čl. 9, 10 a 15 nařízení čís. 610/19 a na čl. 9, 12 a 14 nařízení čís. 619/20. Podle přednesu žalující strany vyvozuje táž svůj žalobní nárok z obchodního spojení jednotlivých žalobců se žalovanou komisí, záležejících v tom, že melasová komise kupovala od žalujících firem melasu k vývozu do Rakouska určenou za plnou cenu přejímací, jež činila 63 Kč za 1 q, že jim však vyplácela pouze 48 Kč za 1 q a nedoplatek 15 Kč skládala do zvláštního fondu, který měl býti vydán průmyslu cukrovarnickému k rozdělení na jednotlivé cukrovary dle poměru výroby každého cukrovaru za účelem zlepšení přejímací ceny, čímž mělo se cukrovarům dostati stejnoměrné náhrady za to, že jim bylo oněch 15 Kč na 1 q strhováno. Vzniklo-li tudíž zažalovaných 259.474 Kč z oněch nedoplatků přejímací ceny, sluší na věc pohlížeti tak, jakoby se strana žalující domáhala náhrady nedoplatků přejímací ceny, stranou žalovanou jí zadržovaných, a vyvozuje tudíž strana žalující své nároky z kupních úmluv mezi žalujícími firmami a stranou žalovanou, nebo-li z oba-
polného obchodního spojení. To je poměr ryze soukromoprávní a proto náleží o nárocích z tohoto poměru rozhodovati řádným soudům (§ 2